

Fiskenäringens utveckling i Göteborg

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 3 september 2018 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck.
2. Higab AB tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning enligt inriktning som beskrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB får i uppdrag att gemensamt, inom ramen för stadens program för besöksnäringens utveckling samt stadens näringslivsstrategiska program, och i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för utveckling av besöksnäring med anknytning till hav och fisk. Uppdraget ska redovisas senast 2019-12-31.
4. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utse en tjänsteperson till Fiskekommunerna samt i sin pågående klusterutveckling inom ”Maritima näringar”, också inkludera fisket inklusive kringverksamheter.
5. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att under 2018 kartlägga fiskenäringens utveckling, omfattning samt bedömd utveckling, uppdraget ska redovisas senast 2019-06-30.
6. Kommunfullmäktiges uppdrag 2017-09-14 § 25 till kommunstyrelsen att ta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg, förklaras fullgjort.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Daniel Bernmar (V) yrkade bifall till yrkande från V och MP den 3 oktober 2018.

Hampus Magnusson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Hampus Magnussons yrkande.

Göteborg den 3 oktober 2018

Göteborgs kommunstyrelse

Ann-Sofie Hermansson

Mathias Sköld

Ändringsyrkande om Fiskerieringens utveckling i Göteborg

Vi föreslår kommunstyrelsen att justera beslutssats 1 och 2 i det aktuella tjänsteutlåtandet, enligt nedan (ändringsförslagen i kursivt).

Förslag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att *utreda och sammanställa vilka åtgärder som behövs för att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck. Detta för att följa resultatet av beslutssats 5 i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.*
2. Higab AB tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning enligt inriktning som beskrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. *I framtagandet av förslaget behöver hänsyn tas för att inte förhindra framdrift kring övriga projekt som planeras i anslutning till området, såsom bostadsbyggande. De ekonomiska förutsättningarna i sin helhet behöver också framgå på ett tydligt sätt.*

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2018-09-03

Diarienummer 1323/17

Handläggare

Lars Ekberg

Telefon: 031-368 05 30

E-post: lars.ekberg@stadshuset.goteborg.se

Fiskenäringens utveckling i Göteborg

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Fastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck.
2. Higab AB tillsammans med byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning enligt inriktning som beskrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB får i uppdrag att gemensamt, inom ramen för stadens program för besöksnäringens utveckling samt stadens näringslivsstrategiska program, och i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för utveckling av besöksnäring med anknytning till hav och fisk. Uppdraget ska redovisas senast 2019-12-31.
4. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utse en tjänsteperson till Fiskekommunerna samt i sin pågående klusterutveckling inom ”Maritima näringar”, också inkludera fisket inklusive kringverksamheter.
5. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att under 2018 kartlägga fiskenäringens utveckling, omfattning samt bedömd utveckling, uppdraget ska redovisas senast 2019-06-30.
6. Kommunfullmäktiges uppdrag 2017-09-14 § 25 till kommunstyrelsen att ta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg, förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2017-09-14 § 25 i enlighet med en motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) att kommunstyrelsen får ansvaret att i nära samverkan med berörda parter utarbeta en strategi för fiskenäringens utveckling i Göteborg.

Stadsledningskontorets slutsats är att i stället för en strategi för fiskenäringen, bör i första hand beslut fattas om den långsiktiga utvecklingen av Fiskhamnen resp Fiskebäcks hamn. Dessutom behövs stöd för företagsutveckling samt ökad samordning och samverkan mellan aktörerna inom besöksnäringen. Dessa åtgärder sammantaget, med de uppdrag vi föreslår, bidrar till att skapa så goda förutsättningar som möjligt för fiskenäringens framtida utveckling i Göteborg.

Stadsledningskontoret konstaterar att fiskenäringen, i vid bemärkelse med besöksnäringen inkluderad, är viktig för Göteborg och Göteborgsregionen. Begränsat till fiskeföretagen, har näringen en jämförelsevis liten betydelse för Göteborgsregionen

utveckling jämfört med t ex fordonsindustrin eller life science-sektorn. I ett bredare perspektiv är dock näringen betydelsefull, dels som en del av varumärket Göteborg med fokus på hav och fisk inom besöksnäringen, men också som leverantör av mat från havet som har en ökad efterfrågan, särskilt fisk och skaldjur som är fångade i närområdet. Fiskeföretag med hemmahamn i Göteborgsregionen står för en betydande del av den färska fisk som konsumeras i landet och är stora leverantörer till framförallt svensk och dansk beredningsindustri.

Utvecklingsmöjligheterna inom fisket styrs till stor del av internationella, EU samt nationella regler. Därutöver finns också flera olika program, projekt, uppdrag, initiativ mm på regional och nationell nivå som på olika sätt påverkar förutsättningarna för fiskenäringens utveckling.

Därför bedömer stadsledningskontoret att det inte är nödvändigt, eller möjligt, med en strategi som stöd för näringens utveckling i Göteborg. Kontoret föreslår ett antal specifika uppdrag för att säkerställa stadens bidrag för att skapa förutsättningar för fiskenäringens utveckling i linje med motionens intentioner.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontorets förslag till beslut innebär breddade uppdrag för berörda nämnder och styrelser. Det kommer sannolikt att medföra anspråk på ökade resurser för att kunna genomföras, dessa får hanteras i sedvanlig budgetprocess. Uppdraget att säkerställa Fiskebäck som hamn för fisket kan komma att innebära investeringar som i så fall måste beskrivas i det uppdraget. Uppdraget att ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtid kan komma att innebära anspråk på kommunala medel för investeringar i hamnen, vilket i så fall måste beskrivas i det uppdraget. Uppdragen till Göteborg & Co AB resp Business Region Göteborg AB kan leda till förslag till handlingsplaner med aktiviteter som idag inte finns inom budget för dessa bolag.

Barn-, mångfalds- och jämställdhetsperspektivet

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa perspektiv.

Miljöperspektivet

Hållbarhetsfrågorna är betydelsefulla inom både fiskenäringen resp besöksnäringen. Ett omfattande utvecklingsarbete pågår sedan länge, nationellt och internationellt, för utveckling av ett hållbart industriellt fiske. Miljöperspektivet ska belysas inom ramen för de uppdrag som föreslås.

Omvärldsperspektivet

Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, publicerade i mars 2018 rapporten *Atlas över svenskt kust- och havsfiske 2003 – 2015*, som de tagit fram på uppdrag från Havs- och vattenmyndigheten, HaV. Rapporten beskriver främst utvecklingen av fiskets fångster, men ger också en översiktlig beskrivning av utvecklingen av den svenska fiskenäringen.

Rapporten konstaterar att sedan tidigt 2000-tal har landningarna från det svenska kust- och havsfiske minskat från ca 230 000 till ca 200 000 ton, medan värdet av landningarna varit relativt stabilt kring 1 miljard kronor. Rapporten redovisar inte de landningar som gjorts av svenskägda fiskefartyg som är flaggade i annat land, framförallt Danmark och

Tyskland. Enligt uppgifter stadsledningskontoret fått från andra uppgiftslämnare har sannolikt den samlade volymen ”svenskfångad” fisk ökat om dessa fartyg inkluderas.

Yrkesfisket i Sverige bedrevs 2015 av 1072 fartyg vilket är en minskning med 18 procent sedan 2003. Minskningen har i huvudsak skett i antalet fartyg större än 10 meter medan antalet fartyg mindre än 10 meter är oförändrat. De större fartygen har dock efter flera nybeställningar ökat i storlek.

Rapporten redovisar inte den regionala fördelningen av omvandlingen, men en kartläggning av de större fiskeföretagen i Sverige 2017 genomförd av nyhetsbrevet Njord, visar att av de 32 största fiskeföretagen i Sverige finns 25 på Västkusten. Av dessa har 7 företag Fiskebäck som hemmahamn resp 5 finns i södra skärgården. Merparten av företagen, 29, är idag aktiebolag. Övriga tre är handelsbolag, partrederier eller enskild firma, vilket historiskt har varit vanligare företagsformer. Ett av de tre, med hemmahamn Fiskebäck, omvandlas under 2018 till aktiebolag. Njords kartläggningar redovisar också att flera av de västsvenska företagen under de senaste åren har investerat i nya fartyg.

Det fanns totalt 1 663 arbetstillfällen i fisket år 2013, vilket motsvarar 942 heltidsanställda. Antalet anställda och heltidsanställda inom fisket minskade med 16 respektive 17 procent mellan 2008 och 2013. Av de 1072 fartyg som landat fisk eller skaldjur 2015 stod ungefär 10 procent av fartygen för 80 procent av den totala landningen.

Länsstyrelsen Västra Götaland har det regionala ansvaret för utveckling av fiskenäringen. Det innefattar allt från att se till att fiskeripolitiken får genomslag i länet till att ta initiativ för att utveckla näringen och informera regeringen om näringens problem och möjligheter i länet. Länsstyrelsens ansvar omfattar yrkesfisket och beredningsindustrin, vattenbruket samt fisketurismen. Länsstyrelsen prövar och bereder ansökningar inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet som löper från 2014 fram till och med 2020, jordbruksverket fattar de formella besluten om dessa stöd. Programmet ger stöd för att utveckla ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart fiske och vattenbruk i Sverige. Bidrag kan lämnas till förbättring av infrastruktur i fiskehamnar, samt som företagsstöd till investeringar i fiske resp vattenbruk.

Västra Götalandsregionen, VGR, har antagit en marin strategi; *”Handlingsprogram för hållbara maritima näringar 2016 - 2019”*. Målet är att Västsverige ska vara en av Europas ledande maritima regioner med lösningar inriktade på innovation samt miljöanpassad och hållbar utveckling. I början på året publicerades rapporten *”Maritima klustret i Västsverige. Omvärldsanalys 2017”*, som ger en bred bild av pågående utvecklingsarbete och forskning inom de sex fokusområden som VGR pekat ut; Havsförvaltning, Marin bioteknik, Marin energi, Maritima operationer – sjöfart och teknik, Marina livsmedel, Maritim turism. Samverkanspartners i det maritima klustret är, utöver VGR, HaV, länsstyrelsen, Göteborgs universitet, Chalmers, RISA samt SSPA. Det finns också ett flertal samarbetsorganisationer där Business Region Göteborg AB (BRG) ingår.

HaV och länsstyrelsen genomför samråd Havspan Västerhavet (Västra Götaland, Halland samt mindre del av Skåne), 15/2 – 15/8 2018. Det är ett regeringsuppdrag till HaV att tillsammans med samtliga länsstyrelser ta fram en ”Havspan” för Sveriges vattenområden (ej sjöar), ett förslag ska vara klart 2019. Planen ska omfatta territorialhavet samt den ekonomiska zonen, kuststräckan närmast land är undantagen och

är ett kommunalt ÖP-ansvar. Utanför kustområdet överlappar ÖP och Havsplan varandra. Det finns en rad styrande mål som den statliga havsplanen ska förhålla sig till. Det övergripande målet är en hållbar användning av haven, nu och i framtiden. Stadens remissvar på förslag till havsplan beslutades av kommunstyrelsen 2018-08-22 (dnr 0651/18).

Jordbruksverket och HaV har en gemensam nationell strategi, *"Svenskt yrkesfiske 2020, Hållbart fiske och nyttig mat"*, för myndigheternas arbete med dessa frågor. Något förenklat kan ansvarsfördelningen mellan myndigheterna beskrivas som att jordbruksverket är ansvarigt för olika främjandeåtgärder och stöd för att utveckla fiskerieringen. HaV är ansvarigt för kvoter, licenser, kontroll och fångststatistik.

Näringsdepartementet är ansvarigt för *"En svensk maritim strategi – för människor, jobb och miljö"* som beslutades 2015 för utveckling av de maritima näringarna. Den är bred och omfattar det mesta med maritim anknytning; fiske, sjöfart, turism, havet som naturresurs, serviceföretag mm.

Simrishamns kommunfullmäktige antog 2015-08-31 Policy för bevarande och utveckling av fiskerieringen i Simrishamn, som motionen hänvisar till. Policyn är mycket kortfattad och formulerad på en övergripande nivå. Avsikten var att den skulle kompletteras med en detaljerad handlingsplan. Ett förslag till sådan finns men är inte behandlad politiskt då kommunens arbete med fiskerieringens utveckling fått en annan inriktning. Diskussion pågår mellan Simrishamns kommun, Marint Centrum, och Fiskekommunerna, där bl a Göteborgs Stad är medlem, om ett ökat samarbete i kustfiskefrågor.

Under perioden 11 juni – 21 augusti 2018 genomförde EU ett s k "Öppet samråd" där syftet var att få synpunkter på det sätt som EU fastställer fiskekvoterna, d v s de metoder och den forskning som EU utgår från när kvoterna ska beslutas. I underlaget till samrådet konstaterade EU bland annat att fiskeflottan i medlemsländerna har minskat något och ligger nu en bit under det "kapacitetstak" som man tidigare enats om. Lönsamheten i fisket, generellt för hela EU, är mycket god. EU:s största bekymmer är fortsatt svaga bestånd i Medelhavet resp Svarta Havet. För våra vatten anser de att utvecklingen är positiv. Det fiske som bedrivs ligger under överenskomna maxnivåer med ett undantag, ål, där vill EU ha fortsatta restriktioner.

Bilagor

1. Protokollsutdrag KF 2017-09-14 §25
2. Stadsledningskontorets TU 2017-03-01, dnr 1240/16

Ärendet

Kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen innebär att en strategi ska tas fram som anger hur fiskenäringens utveckling, i bred bemärkelse, ska kunna stärkas i Göteborg.

Beskrivning av ärendet

Axel Josefson (M) och Hampus Magnusson (M) föreslog i kommunfullmäktige att staden ska arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg. Motionen beskriver hur fiskenäringen har en stark historisk koppling till Göteborg och fiskenäringens betydelse för staden i framtiden.

En strategi för fiskenäringen bör, enligt motionen, ta ställning till var olika delar av stadens fiskerinäring bör lokaliseras så att bästa förutsättningar kan skapas för såväl näringen som staden i övrigt och hur fisket kan bevaras som en del av stadsbilden. Motionen beskriver att Feskekörka och flera framgångsrika fisk- och skaldjursrestauranger lockar många besökare till staden. Strategin bör belysa hur ett hållbart fiske kan garanteras, hur stadens fiskerinäring kan samspela med Göteborgs besöksnäring och lyfta stadens närhet till havet.

Kommunfullmäktige beslutade 2017-09-14 § 25 att kommunstyrelsen får ansvaret att i nära samverka med berörda parter utarbeta en strategi för fiskenäringens utveckling i Göteborg.

Stadsledningskontoret konstaterar att det pågår en rad olika aktiviteter, uppdrag, projekt, program m.m. regionalt och nationellt som har betydelse för förutsättningarna för fiskenäringens fortsatta utveckling. Därutöver finns det enligt kontorets bedömning en potential att skapa förutsättningar för näringens utveckling genom ökad samordning och samverkan mellan olika lokala och regionala initiativ, framförallt de med fokus på besöksnäringens utveckling.

Förutsättningarna för utveckling av ett långsiktigt hållbart fiske styrs i huvudsak av internationella, EU samt nationella regler, där en kommun har liten påverkan.

Det är viktigt att staden fattar beslut om den långsiktiga utvecklingen av Fiskhamnen resp Fiskebäcks hamn, då dessa har avgörande betydelse för hur fiskenäringen kan utvecklas i Göteborg och Göteborgsregionen. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige ger de uppdrag som är nödvändiga för att kunna ta ställning till detta.

Förutsättningarna för att utveckla fiskenäringen i Göteborg, där staden har en påverkan, kan avgränsas till fysisk planering och utbyggnad av infrastruktur (till exempel muddring, hamnutveckling, landningsmöjligheter) samt ”bilden av Göteborg”, det vill säga betydelsen för varumärket och därmed besöksnäringen. Fiskets behov och förutsättningar kan sammanfattas med:

- *Placering av det industriella fisket* – räknat i total fångst är Fiskebäck Sveriges största fiskehamn. Läger vi till det fiske som bedrivs av fartyg med södra skärgården resp Öckerö och Tjörns kommuner som hemmahamnar, är placeringen av det industriella fisket en regional fråga av stor betydelse för svensk livsmedelsförsörjning. De fartyg med Fiskebäck som hemmahamn, och som används inom det pelagiska fisket (fiske i fritt hav), är idag så stora att de

inte kommer in i hamnen. En utredning har genomförts för en farledsfördjupning (dnr 0785/14) och redovisas samtidigt med detta tjänsteutlåtande. Det demersala fisket (kustnära fiske) bedrivs genomgående med mindre fartyg som inte har samma begränsning.

- *Utveckling av besöksnäringen* – kust, hav och mat från havet har stor betydelse för varumärket Göteborg. Inte bara för besökare, även de som bor i Göteborgsregionen ser dessa delar som viktiga inslag i upplevelsen av Göteborg. Det finns ett stort antal organisationer som arbetar med utvecklingsfrågor inom besöksnäringen, men samordningen av insatserna kan utvecklas. Näringen behöver bland annat långsiktiga insatser med fokus på kompetensutveckling för att underlätta för de entreprenörer som vill starta och driva företag och utvecklingsprojekt. Besöksnäringens utveckling har också ett tydligt regionalt perspektiv.
- *Utveckling av fiskberedning* – fiskenäringen anser att beredningskapaciteten i Sverige och på Västkusten är tillräcklig. Cirka 2/3 av beredningskapaciteten i Sverige finns i Västra Götaland. Viss beredning sker idag i Fiskhamnen, enligt den kartläggning som genomfördes inför Fiskhamnsrapporten 2007 låg den då på 20 000 ton per år. Branschen genomgår en omfattande strukturomvandling till färre och större enheter.

Fiskenäringen i Göteborg

Fiskenäringen har, i ett snävt näringslivsperspektiv avgränsat till fiske och beredning, liten betydelse för sysselsättning och tillväxt i Göteborg. Näringen är däremot viktig av andra skäl, dels för sin betydelse för varumärket Göteborg, men framförallt som leverantör av råvara till livsmedelsindustri, återförsäljare, handel och restaurangnäring. Mat från havet, i vid mening (fisk, skaldjur, alger), har en ökad efterfrågan och Göteborg har genom sitt läge unika förutsättningar att erbjuda råvaror av hög kvalitet.

Med en vidgad definition av fiskenäringen, där också besöksnäringens företag inkluderas, är betydelsen dock väsentligt större.

Den regionala betydelsen av fiskenäringen är stor. Det demersala fisket, d v s det kustnära fisket utmed hela västkusten, har ett stort behov av landningsplatser lokalt där fångsten kan landas och därefter transporteras till Göteborg. Fångsterna säljs nästan uteslutande till grossist/restaurang och Göteborgs fiskauktion är den största marknadsplatsen. SLK bedömer att det är viktigt för fisket att fiskauktionen finns i Göteborg. För att säkerställa marknadsplatsens långsiktiga fortlevnad behöver utvecklingsmöjligheterna utredas.

Det pelagiska fisket, d v s fiske på öppet hav, fiskar i större utsträckning på beställning från beredningsindustrin och levererar direkt till beredningsföretagen. Ofta innebär det att fångsterna landas i Danmark och den fisk som inte bereds där transporteras med bil till Sverige. En fördjupad farled till Fiskebäcks hamn kan innebära att en större andel av fångsten istället landas här. Det förutsätter i så fall ytterligare åtgärder med ytor för landning och hantering av fångst samt fryshus. Transporterna från Danmark kan då minska och kvaliteten på den levererade fisken blir högre. Enligt SLU:s redovisning i *Atlas över svenskt kust- och havsfiske 2003 – 2015*, landades 34 % av den svenskfångade

fisken i Skagen 2015. Då ingår inte fångst från utlandsflaggade, men svenskägda, fiskefartyg.

Utvecklingen av fiskets regelverk, framförallt fördelningen av fiskekvoter mellan länder, har medfört att några västsvenska fartyg inom det pelagiska fisket har flaggats ut till framförallt Danmark. Det finns också svenskägda fartyg som är flaggade i Tyskland. Som regel är besättningarna på dessa fartyg anställda i svenska bolag. Dessa fartyg fiskar inom respektive lands kvot. Det finns en uppskattning att ca 25 % av den danska fiskekvoten fiskas av svenskägda fartyg. Möjligheten att handla med kvoter mellan fartyg inom det pelagiska fisket har också bidragit till att utveckla lönsamheten. De större fartygen drivs som industriföretag och kan ha upp till tre besättningar som roterar för att kunna vara i fiske så lång tid som möjligt.

Inom det demersala fisket finns inte samma möjligheter till handel med kvoter vilket har begränsat utvecklingsmöjligheterna. Tillsammans med det 2016 införda förbudet mot utkast, vilket innebär att även bifångster ska räknas med i kvoten, innebär det en begränsning i att få ett lönsamt fiske. HaV har under 2017 startat ett försök med förändrade regler för det demersala fisket för att undersöka om det kan bidra till att utveckla lönsamheten för dessa fiskare.

I takt med att fisket efter traditionella matfiskarter begränsas, provas fiske efter nya arter som kan säljas för konsumtion.

På senare tid har betydelsen av de ökade stammarna av säl resp skarv blivit en alltmer intensivt diskuterad fråga. Framförallt i Östersjön upplever fiskarna att det är ett betydande problem som bidrar till minskad tillgång på fisk. På västkusten är det framförallt sälstammen och dess effekter på fiskbeståndet som skapar diskussion.

Pågående fysisk planering för fiskets behov

Göteborg

Arbetet med ny kommunövergripande översiktsplan Göteborg, ÖP, startade 2017, i den ska bland annat fiskets behov belysas. I nuvarande ÖP (2009) har staden respektive länsstyrelsen haft olika bedömningar av riksintresseklassningen av Fiskhamnen resp Fiskebäck, där staden 2009 inte bedömde att hamnarna var av riksintresse för fiskets behov. I den nya ÖP, som är under framtagande, ska fiskets behov och relevansen med riksintresse värderas.

Fiskhamnen, men inte Fiskebäck, ingår i en ny fördjupad översiktsplan, *FÖP centrala Göteborg*, som håller på att tas fram. Den nya översiktsplanen och fördjupningen (FÖP:en) tas fram parallellt och i nära samverkan.

I det fortsatta planarbetet är det även viktigt att definiera behov av mark för fiskauktionen med transportnära läge, om utredningen av Fiskhamnens framtid kommer fram till att den bör omlokaliseras. Fiskauktionen är en logistikverksamhet där idag merparten av den fisk och skaldjur som auktioneras ut levereras in med lastbil, resp alla utleveranser sker med lastbil. Det ställer krav på omlastningsytor och bra anslutning till vägar.

Göteborgsregionens kommunalförbund, GR

Arbetet att ta fram en Mellankommunal Kustzonplan, som leds av GR, är gemensamt för de GR-kommuner som har kust samt Orust och Uddevalla kommuner. Det är ett kommunalt planeringsunderlag som ska underlätta för medverkande kommuner att möta

det regeringsuppdrag som HaV och länsstyrelserna fått att ta fram en "Havsplan" för Sverige. GR-samarbetet ska inte leda till en regional ÖP, resultatet ska vara ett kunskapsunderlag som stöd för kommunernas ÖP-arbete för kustzonen, det vill säga den "blå ytan" i GR:s strukturbild för regionens utveckling.

Ett förslag för samråd beräknas vara klart våren 2019. Arbetet medfinansieras av VGR, länsstyrelsen, HaV, BRG samt medverkande kommuner som ett pilotprojekt för att pröva nya samarbetsformer mellan kommuner och myndigheter.

Arbetet med den mellankommunala kustzonplanen genomförs i fyra arbetsgrupper:

- Havsanvändning – Vattenbruk och yrkesfiske, Energiproduktion till havs, Muddertippningsplatser
- Struktur – Tillgänglighet till kusten, Principer för byggande, Transportinfrastruktur
- Upplevelser – Båtliv, Besöksnäring
- Miljö – Miljötillståndet i havet

Placeringen av det industriella fisket

Fiskebäcks hamn

Kommunfullmäktige gav 2014-03-20 § 16 dnr 0785/14 kommunstyrelsen i uppdrag att utreda de samlade möjligheterna till utveckling av Fiskebäcks hamn.

Stadsledningskontoret konstaterade i sitt TU 2016-02-17: *"...att det finns behov av att ta fram övergripande strategier för hur Göteborg långsiktigt ska hantera fiskenäringen.*

Till att börja med behöver man ta ställning till om frågan om det storskaliga fisket är en angelägenhet för Göteborgs Stad. Om svaret är ja, behövs utarbetas två strategier:

Placering av det industriella fisket. Här behöver utveckling (muddring mm) av Fiskebäcks hamn jämföras med alternativa möjligheter (t.ex. med Majnabbhamnen eller f.d. Damens varv).

Möjligheter till utveckling av besöksnäring och fiskeberedning i Göteborgs Fiskehamn kopplat till den vision som fiskenäringen tagit fram för området. I detta ska förutsättningarna för samordning med det industriella fisket beaktas."

När kommunfullmäktige behandlade detta ärende beslutade de att ge kommunstyrelsen ett nytt uppdrag (2016-04-21 § 18): *"Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en behovsanalys, en översiktlig miljökonsekvensbeskrivning och en kostnadskalkyl för muddring för att öka fiskehamnens inloppsdjup i Fiskebäck till 8 meter samt utreda hur en finansiering av en sådan investering skulle kunna ske."*

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande för Fiskebäcks hamn behandlas samtidigt med detta tjänsteutlåtande.

Fiskarna själva pekar på flera fördelar med en farledsfördjupning till Fiskebäcks hamn:

- Fisk som idag landas i framförallt Danmark och transporteras på lastbil via Stena till beredningsindustrin, kan istället landas i Fiskebäck, under förutsättning att ett fryshus byggs. Tre timmars gångtid till Fiskebäck från fångstplatsen med dagens fartyg, som har bättre driftsekonomi och går snabbare än tidigare, har mindre betydelse för fiskeföretagets ekonomi när de haft 30 - 40 timmar i fiske.
- Flera serviceföretag till fisket kan etableras i Fiskebäck, vilket bidrar till att fler av de mindre fiskefartygen kan komma dit för service. Fiskarna bedömer själva

att möjligheter för etablering av verksamheter inom nuvarande hamn kan skapas genom planläggning och förtätning.

- Tillsammans med farledsfördjupning och ny kaj är ett fryshus en viktig fråga. Det ger bättre förutsättningar att landa fångst i Fiskebäck vilket bidrar till att hålla en hög kvalitet på leveranserna till beredningsindustrin.

Idag är det 12 större fiskefartyg med Fiskebäck som hemmahamn, därav nio som inte kan gå in i hamnen. Utöver dessa finns det två större fartyg som är flaggade i Danmark, ett i Finland samt ett som fiskar i Atlanten utanför Nordvästafrika, med ägare från Fiskebäck. Jämfört med det kustnära fisket arbetar de större fartygen, som i huvudsak bedriver pelagiskt fiske, under andra regelverk sedan 2009 och fungerar mer som industriföretag. De har två till tre besättningar och kan fiska kontinuerligt utan avbrott.

Därutöver har ett 20-tal mindre fiskefartyg hamnen som hemmahamn samt några försörjningsfartyg till yrkesfiske och kustsjöfart. Katamaranen för ambulanstransport i skärgården har sin kaj här samt godstrafiken till södra skärgården.

Fiskeföretagen ser positivt på utvecklingsmöjligheterna och upplever att de har lätt att rekrytera yngre till fisket, till skillnad från det kustnära fisket där medelåldern på fiskarna, och fartygen, stiger. De större fartygen har numera dubbla, ibland tre, besättningar, vilket bland annat ger bättre ekonomi genom kontinuerligt fiske under en längre period. Dessutom får besättningarna möjligheter till sammanhängande ledighet. Systemet med överlåtbara licenser inom det pelagiska fisket, som infördes 2009, har bidragit till ökad lönsamhet.

Fiskeföretagen har uttryckt att de är beredda att diskutera medfinansiering av en farledsfördjupning, dessutom är det troligt att det går att få medfinansiering från staten och EU. Men det förutsätter sannolikt att hamnen är fortsatt klassad som riksintresse för fisket.

SLK bedömer att Fiskebäck är den mest lämpliga hemmahamnen för det industriella fisket. Det finns planstöd i gällande stadsplan från 1963, med fiskeföretagens önskemål om att kunna bygga ett fryshus, kan denna stadsplan behöva ersättas av en ny detaljplan för att säkerställa fiskets utvecklingsmöjligheter. Fiskebäcksområdet är attraktivt för olika utvecklingsidéer, bland annat stadsutveckling med nya bostadsområden. Det är inte troligt att det i närtid går att identifiera och exploatera ett alternativt område för fiskeföretagen, inkluderat kringverksamheter, som motsvarar näringens behov.

Södra skärgården

I Donsö hamn finns ett tiotal fiskefartyg, varav tre som är större, av dem är ett flaggat i Danmark respektive ett i Tyskland. I ett näringslivsperspektiv har framförallt rederiföretagen på ön stor betydelse för sysselsättning och ekonomi. Hamnen fick i december 2017 klartecken från länsstyrelsen att anlägga en flytbrygga, 10 x 130 m, som förbättrar möjligheterna för fartyg med större djupgående än 7 meter att ligga här. Bryggan invigdes i maj 2018.

I hamnen på Donsö finns begränsade möjligheter (markytor) som ger utvecklingsmöjligheter för fiskets serviceföretag. Aktuella utvecklingsfrågor har främst fokus på besöksnäringens utveckling samt att skapa upplevelser med anknytning till fisket.

På övriga öar i södra skärgården finns två större fartyg på Vrångö, varav en med dansk flagg, samt två fartyg på Styrso.

Fiskhamnen

Förhandlingar om nödvändiga underhållsåtgärder och fördelningen av kostnaderna för dessa har pågått en längre tid mellan Higab, Fiskauktionen och Fiskhamnen. I första hand måste träkajen och den skräpuren repareras. Hamnplan behöver ytterligare pålning för att stabiliseras för att motverka ytterligare sättningar. De sammanlagda kostnaderna bedöms preliminärt till 100 – 150 mkr, men kan vara högre. Hittills är parterna oeniga om kostnadsfördelningen, Higab vill att fiskhamnens intressenter ska ta en större andel än vad som anges i nuvarande samfällighetsavtal, eftersom en ökning av markvärdena efter genomförda åtgärder i högre grad gynnar fiskhamnens intressenter. Förhandling pågår om att omvandla nuvarande äldre avtalssamfälligheter till fastighetsreglerade samfälligheter, vilket skulle ge andra fördelningstal.

Träpiren och träkajen är avstängda, de är i mycket dåliga skick. Båda ligger inom samfällt område, Higab är fastighetsägare, och det krävs betydande investeringar för att få dem i brukbart skick. Det finns i dagsläget ingen beräknad kostnad för de nödvändiga åtgärderna. Stadsledningskontoret föreslår KS/KF att ett uppdrag ges till Higab som omfattar att ta fram nödvändigt underlag som gör det möjligt att beräkna kostnaderna för de åtgärder som krävs för att möjliggöra fortsatt verksamhet i Fiskhamnen.

Stadsbyggnadskontoret, tillsammans med Higab och BRG, tog 2007 fram ett underlag för fortsatt utveckling av Fiskhamnen, ”Fiskhamnsrapporten” (byggnadsnämnden dnr 0487/05 maj 2007), den redovisades i byggnadsnämnden men ledde inte till något beslut om åtgärder. Enligt Fiskauktionen och Fiskhamnen är rapporten fortfarande ett bra underlag, men den behöver uppdateras. Fiskhamnen begärde 2010 planbesked för en detaljplaneändring som skulle möjliggöra en exploatering av Fiskhamnsområdet för verksamheter och bostäder. Stadsbyggnadskontoret svarade att det inte var möjligt att ge något sådant på grund av att det finns ett antal frågor som måste utredas först. Fiskhamns intressenter har senare (2015) tagit fram ett eget utvecklingsförslag, ”Vision Fiskhamnen” som visar möjliga utvecklingsmöjligheter med en ny fiskauktion, verksamhetslokaler, restauranger och bostäder.

Det saknas statistik som visar omfattningen på fiskhanteringen i Fiskhamnen. När Fiskhamnsrapporten togs fram 2007 genomfördes en enkätundersökning bland grossist- och beredningsföretagen i hamnen. Den visade att företagen hanterade sammanlagt ca 20 000 ton råvara (fisk och skaldjur) per år. Av detta var ca 10 % inköp på auktionen resp ungefär samma mängd köp från andra grossister i Fiskhamnen. Slutsatsen i rapporten var att ca 15 000 – 16 000 ton råvara kommer med bil som import eller från andra svenska leverantörer. Denna mängd är sannolikt minst oförändrad idag, men det krävs en ny kartläggning för att kunna verifiera detta.

Fiskauktionen har en omsättning på ca 5 000 ton per år, vilket är en ökning med ca 10% sedan 2007. Bortsett från landning över kaj av framförallt räka och havskräfta, kommer merparten av leveranserna till Fiskauktionen med lastbil. Fiskhamnen har ca 1300 fartygsanlöp per år som landar sammanlagt ca 1 000 ton. Enligt *Atlas över svenskt kust- och havsfiske 2003 – 2015* var den genomsnittliga landade volymen i Göteborg 933 ton per år 2009 – 2014. Det motsvarar ca 0,5% av den samlade landade volymen i svenska

hamnar under samma period och placera Göteborg på 12:e plats av svenska landningshamnar. Om landningarna i Sverige begränsas till färsk fisk och skaldjur för direkt konsumtion (m a o med landning av sill och skarpsill undantagen), är dock Göteborg den största landningshamnen räknat i värde. De största landningshamnarna räknat i volym är det på grund av landning av framförallt sill, skarpsill och makrill där merparten går direkt till beredningsindustri, inte till direkt konsumtion.

Auktionen är i första hand beroende av ett läge där det finns bra transportinfrastruktur. Fiskauktionen har mycket stor betydelse som marknadsplats för framförallt det demersala fisket, eftersom det är den viktigaste försäljningskanalen för fångsterna från det kustnära fisket på västkusten. Övriga fiskanknutna verksamheter i Fiskhamnen uppger att det finns ett värde i att vara nära varandra. Om det skulle bli aktuellt att flytta de fiskanknutna verksamheterna från Fiskhamnen, vill de vara samlokaliserade på en ny plats.

Det som talar mot en flytt av verksamheten är att Fiskauktionen och Fiskhamnen har betydelse för varumärket Göteborg och därmed besöksnäringen. Platsen är lätt att nå och läget vid älven, nära havet, har stor symbolisk betydelse. Fiskauktionen är populär, de har en person anställd för att administrera de grupper som vill komma på besök. När Fiskhamnen för några år sedan arrangerade ”Fiskens dag” kom 60 000 personer, vilket gjorde det till det största publika evenemanget i Göteborg det året.

Fiskhamnen var tidigare klassad som riksintresse för fisket av länsstyrelsen, men den klassningen är upphävd.

Frihamnen

Idag är Frihamnen tillfällig hamn för de större fartyg som inte kan gå in i Fiskebäcks hamn, även andra större fiskefartyg använder Frihamnen (fartyg med Rörö resp Skagen som hemmahamn), samt kustbevakningens KBV 001. Fiskebäck kan bli ny hamn för fisket, men det kräver i så fall farledsfördjupning. Kajen vid F d Götaverken kan vara ett alternativ, men det kräver att förhandlingen om ansvaret för saneringen slutförs samt genomförs, vilket sannolikt ligger långt fram i tiden. Kortsiktigt är alternativet för de större fiskefartygen Skagens hamn, där finns det varv och ett stort utbud av serviceföretag. Donsö hamn kan också vara ett alternativ, men saknar varv och serviceföretagen måste komma med färja till ön.

Frihamnen kan användas så länge inte exploatering av området har startat. Fartygen hyr kajplats på rullande sex-månaders ”rivningskontrakt”. Nyligen (april 2018) har Älvstranden Utveckling AB haft en dialog med fartygsägarna och informerat att de bedömer att fartygen kan vara kvar åtminstone till 2018-12-31.

Vattenbruk

Vattenbruk har fått ökad betydelse som leverantör av råvara till beredningsindustrin men också som producent/leverantör av råvara för bioenergi (alger, sjöpungrar). För närvarande är fisk från vattenbruk ingen stor leverantör till fiskauktionen, de levererar normalt direkt till beredningsföretagen.

Omfattande miljökrav medför att färre havsbaserade vattenbruk etableras idag. Istället har möjligheterna att utveckla landbaserat vattenbruk blivit mer intressant. En sådan verksamhet är möjligt att driva inom ett slutet vattensystem och det blir därför lättare att ta hand om restprodukter/avfall. Jordbruksverket vill se en utveckling av landbaserat vattenbruk och kan ge statligt stöd till pilotprojekt. Ett projekt med fisk- och

grönsaksodling pågår i Higabs lokaler i Slakthusområdet som en del i att utveckla så kallad *urban farming*. Det finns tankar om att framtidens livsmedelsproduktion är mer småskalig och i högre grad lokaliseras nära konsumenterna. Stadsväxthus, takodlingar, fiskodling i källaren, är exempel på utveckling som redan pågår.

Inom ramen för GR:s arbete med Mellankommunal kustzonplan har en ansökan lämnats till jordbruksverket för att få stöd till en inventering av lämpliga platser på land för landbaserat vattenbruk. Om ansökan beviljas kommer Göteborg att ingå som en av kommunerna som inventeras för sådana lägen.

Fiskenäringen i Göteborgsregionen

Öckerö kommun

Fisket med hemmahamn i Öckerö kommun har under lång tid minskat i antal fartyg men ökat i volym. Rörö har idag Sveriges största fiskeföretag som bedriver ett industriellt fiske efter i huvudsak sill och makrill. De landar fångsten i Rönnäng i den egna beredningsanläggningen (Astrid Fiskexport AB). Det senaste fartyget, som levererades 2017, kommer inte in i Rörö hamn utan ligger Frihamnen. Fartyget är flaggat i Danmark. Sammantaget finns ca 80 fiskefartyg i kommunen, av dem bedriver 29 fiske på heltid. Övriga är mindre och har inte fiske på heltid, de kompletterar med andra verksamheter och/eller anställning. Det finns idag, utöver Rörö, heltidsfiskare på Björkö, Hönö Klåva, Öckerö samt Fotö.

Fiskets kringverksamheter, bortsett från Övarvet, har i stor utsträckning försvunnit från Öckerö kommun. Endast ett vadbinderi finns kvar där företagaren är 70 år. Övarvet, som har verksamhet i Öckerö hamn respektive Hönö Klåva hamn, är betydelsefullt och expanderar. Öckerö kommun är i förhandling om att sälja Björnhuvudet med kaj till varvet som behöver kajen för att kunna ta emot större fartyg. Varvet äger dessutom varv i Simrishamn, Karlskrona samt Waxholm.

Idag landas mycket små mängder fisk på Björnhuvudet, Öckeröfiskarna går som regel till Skagen (de som inte går till Rönnäng). Kommunen har inte möjlighet att göra de omfattande reparationer, samt utbyggnad av mottagningskapaciteten, som krävs om landningen ska behållas och utvecklas.

Tjörns kommun

Utvecklingen inom yrkesfisket i Tjörns kommun är likartad den i Öckerö kommun. De fartyg som i huvudsak bedriver pelagiskt fiske har minskat i antal, men blivit större. Det finns flera mindre fartyg som bedriver fiske på heltid samt fyra större fartyg med hemmahamn i kommunen. Inom detta fiske är lönsamheten god och de upplever inga problem att rekrytera yngre till fiske. Fiskefartygen inom kustfiske har en betydligt tuffare situation ekonomiskt samt problem att rekrytera yngre. Det försök med ett nytt kvotsystem för det demersala fisket som HaV startat kan bidra till att förbättra villkoren.

Beredningsindustrin har historiskt varit betydelsefull i kommunen, och då framförallt på Klädesholmen. Sedan några år samverkar företagen på Klädesholmen under ett gemensamt varumärke; Klädesholmen Seafood. Utöver dem finns Astrids Fiskexport i Rönnäng, som bereder den fisk som fångas av egna fartyg. Dessutom finns flera mindre beredningsföretag som i huvudsak säljer direkt till fiskhandlare.

Varvsnäringen på Tjörn har sin bas i tillverkning, service och underhåll av fritidsbåtar. Det största varvet, Swedship Marin, har produktion av framförallt fartyg för sjöräddning, ambulans, kustbevakning och färjor. Varvet har också kapacitet för service och reparation vid tre varv; Djupvik, Hunnebostrand samt Nya Varvet i Göteborg.

Landning av fångst sker i Rönnäng och på Dyrön. I Rönnäng har fiskarna gemensamt investerat i ett nytt kylhus för att förbättra mottagningskapaciteten.

Gymnasieskolan i Tjörns kommun hade innan den lades ned ett program med inriktning på sjöfart och yrkesfiske.

Fiskekommunerna

Fiskekommunerna är ett nätverk av kommuner utmed Bohuskusten, inklusive Göteborg, som verkar för det kustnära fiskets utveckling. Nätverket har funnits sedan 1995 och arbetar med frågor kring hållbart fiske, turismfiske samt vattenbruk (i bred mening, inkluderar alger). Fiskekommunerna arbetar främst genom olika aktiviteter, remissarbete och allmän påverkan, organisationen deltar också i arbetet med GR Mellankommunal Kustzonplan.

Göteborgs Stad representeras i Fiskekommunerna av en utsedd politisk representant. Fiskekommunerna vill gärna ha med en tjänstemannarepresentant från Göteborgs Stad, BRG har tidigare fått frågan men avböjt.

Dialog pågår mellan Fiskekommunerna och Simrishamns kommun om ett ökat samarbete i kustfiskefrågor.

Utveckling av besöksnäringen

Den del av besöksnäringen som har anknytning till hav och fisk kan delas in i två huvudsegment; ”Mat” resp ”Upplevelser”, där utbudet av ”Upplevelser” är dåligt utvecklat i Göteborg. Det finns ett större utbud inom detta segment utmed Västkusten, t ex hummerfiske, sälsafari, ostronplockning, fiskarens restaurang mm. Segmentet ”Mat” är däremot väl representerat i Göteborg även om det samlade erbjudandet kan utvecklas. Göteborg & Co har under fyra år etablerat och utvecklat ”Go to sea”-veckan som ett sätt att samla olika aktiviteter med anknytning till mat från havet. Nu är det konceptet sålt till Svenska Mässan som ska marknadsföra Go to sea med Båtmässan.

Besöksnäringens förutsättningar att utvecklas är i hög grad en regional fråga där flera olika organisationer är verksamma inom olika delar av besöksnäringens utveckling. Samordning och samverkan mellan dem kan dock utvecklas. Idag arbetar bland annat följande organisationer med utvecklingsfrågor inom besöksnäringen:

- BRG med företagsutveckling
- Göteborg & Co med utveckling av erbjudanden
- Turistrådet Väst motsvarande det som Göteborg & Co gör, men på västsvensk nivå
- GR deltar i utvecklingsprojekt med BRG och Göteborg & Co samt koordinerar ett regionalt nätverk för medlemskommunernas turismansvariga
- Västra Götalandsregionen medfinansierar olika utvecklingsprojekt inom besöksnäring
- branschorganisationer, t ex delar av restaurangnäringen i Göteborg, samverkar i gemensam profilering och marknadsföring
- delregionala samarbeten som kustkommunerna i Bohuslän.

Många besökare till Göteborg som vill uppleva färsk fisk kommer sällan längre än till Feskekörka. En privat entreprenör drev en populär ”Restaurangpromenad” i Göteborg med fokus på fiskrestauranger. Den avvecklades då företagaren valde att lägga ned verksamheten, vilket illustrerar att många av företagen inom besöksnäringen är beroende av drivna entreprenörer för att kunna utveckla attraktiva produkter.

Ett utvecklingsprojekt som BRG, Göteborg & Co, Turistrådet Väst samt GR genomför (”Tillväxt Turism”, pågår t o m 2018 och finansieras av Tillväxtverket) har fokus på att utveckla nya eller befintliga ”produkter” så att de blir ”exportmogna”. Det är viktigt att detta projekt, eller motsvarande stöd och rådgivning, kan leva vidare som ett stöd för företagsutveckling. BRG har sedan 1990-talet drivit företagsutvecklingsprojekt i olika former, nu är ”Expedition Framåt” den modell som används. Formen har visats sig vara framgångsrik, företag som deltar utvecklas bättre än jämförbara företag som inte deltar.

Det krävs långsiktighet för att etablera och utveckla nya företag inom besöksnäringen. I Göteborg saknas ett brett utbud av upplevelser, det krävs därför ett fokuserat arbete med paketering och då i hög grad med utgångspunkt från det som redan finns.

Göteborg & Co har i sina mätningar av kännedom och styrka i varumärket ”Göteborg” kunnat konstatera att ”hav och fisk” har ett mycket stort värde. Ett exempel är att den vanligaste frågan på turistbyråerna i Göteborg är hur besökaren ska komma till havet och skärgården.

Göteborg & Co har ett måldokument, ”Matstaden Göteborg – mot 2021”, där mat från havet är ett betydelsefullt tema. På västsvensk nivå finns ”Strategigrupp maten” som leds av Turistrådet Väst, syftet är att uppmärksamma mat från Västsverige. Den nationella besöksnäringensorganisationen Visit Sweden driver ”exportprogram för svensk måltidsturism” där i stort sett alla städer och regioner i Sverige finns representerade.

Gemensamma initiativ har tagits för att Göteborg ska vara värd för konferensen ”Tomorrows Food Travel” 8–10 oktober 2018, i samarbete med Visit Sweden och Centrum för Turism på GU. För att använda temaåret Go global, kommer Göteborg även stå värd för det internationella matnätverket Delice som samma dagar har sin årliga General Assembly i Göteborg.

Fiskhamnens potential att utvecklas med fokus på besöksnäringen bedöms vara mycket stor. ”Fish Packing District” har lyfts fram som en utvecklingsidé. Fiskhamnen har själva tagit fram en vision för Fiskhamnsområdet som innehåller nya ytor för verksamheter, restauranger samt bostäder.

Universeum har en viktig roll både som besöksmål för turister, samt för kunskapsspridning till skolelever. En tematisk del i den fasta utställningen är Västerhavet och 2021 är temaår med fokus på Västerhavet.

Västerhavsveckan är en temavecka för havsmiljön med syfte att öka kunskapen om Västerhavets miljö och som arrangeras av Västra Götalandsregionen. Den genomförs i augusti och arrangeras i år för 10:e året och omfattar västkusten från Landskrona till Koster. Västerhavsveckan genomförs med ett stort antal medarrangörer. Från Göteborgs Stad medverkar Göteborgs Hamn samt park- och naturförvaltningen.

Kustkommunerna i Bohuslän (exklusive Göteborg) har skrivit på en avsiktsförklaring; ”Ett enat Bohuslän”. Syftet är att samverka för besöksnäringens utveckling. Hav och mat från havet är ett bärande tema i avsiktsförklaringen.

SLK:s bedömning är att det finns ett stort antal aktörer som på olika sätt arbetar med utvecklingsfrågor inom besöksnäringen. Det som kan utvecklas är en ökad samverkan mellan dessa, men framförallt ett långsiktigt fokus på att stödja entreprenörer som vill utveckla sina företag.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret konstaterar att fiskenäringen, i vid bemärkelse med fiskets serviceföretag samt besöksnäringen inkluderad, är viktig för Göteborg och Göteborgsregionen. Begränsat till fiskeföretagen, har näringen en jämförelsevis liten betydelse för Göteborgsregionens utveckling jämfört med t ex fordonsindustrin eller life science-sektorn. I ett bredare perspektiv är dock näringen betydelsefull, dels som en del av varumärket Göteborg med fokus på hav och fisk inom besöksnäringen, men också som leverantör av mat från havet, särskilt fisk och skaldjur som är fångade i närområdet som har en ökad efterfrågan. Fiskeföretag med hemmahamn i Göteborgsregionen står för en betydande del av den färska fisk som konsumeras i landet och är stora leverantörer till framförallt svensk och dansk beredningsindustri.

Utvecklingsmöjligheterna inom fisket styrs till stor del av internationella, EU samt nationella regler. Därutöver finns också flera olika program, projekt, uppdrag, initiativ mm på regional och nationell nivå som på olika sätt påverkar förutsättningarna för fiskenäringens utveckling.

Därför bedömer stadsledningskontoret att det inte är nödvändigt, eller möjligt, med en strategi som stöd för näringens utveckling i Göteborg. Kontoret föreslår ett antal specifika uppdrag för att säkerställa stadens bidrag för att skapa förutsättningar för fiskenäringens utveckling i linje med motionens intentioner.

Det industriella fiskets lokalisering

Stadsledningskontoret har i beredningen av detta ärende kunnat konstatera att det på kort sikt, utöver Fiskebäcks hamn, saknas alternativa lokaliseringar som är effektiva för det industriella fisket i Göteborg. Möjliga lägen vid kajer utmed Göta älv mellan Älvsborgsbron och Göta älvbron går inte att använda, framförallt på grund av dåligt skick, otillräckligt djup, nyttjandeförbud på grund av miljöskäl, nära förestående exploatering eller upptagen för andra ändamål inom projekt Älvstaden. Att på älvstränderna på någon plats etablera en ny hemmahamn för fisket innebär sannolikt betydande kostnader.

Donsö hamn har nödvändigt djup men har begränsade möjligheter att skapa förutsättningar för utveckling av fiskets kringverksamheter. Framförallt kan ingen landning av fisk ske här.

Det är därför viktigt att staden fattar beslut om den långsiktiga utvecklingen av Fiskhamnen respektive Fiskebäcks hamn, då dessa har avgörande betydelse för näringens utveckling i Göteborg.

Fiskebäcks hamn som hemmahamn för fisket

SLK bedömer att Fiskebäck är den mest lämpliga hemmahamnen för det industriella fisket. Det finns planstöd i gällande stadsplan från 1963, med ett eventuellt beslut om farledfördjupning, samt fiskeföretagens önskemål om att i så fall kunna bygga ett fryshus, kan delar av denna stadsplan behöva ersättas av en ny detaljplan för att säkerställa fiskets utvecklingsmöjligheter. Fiskebäcksområdet är attraktivt för olika utvecklingsidéer, bland annat stadsutveckling med nya bostadsområden. Det är inte troligt att det i närtid går att identifiera och exploatera ett alternativt område för fiskhamn som motsvarar näringens behov. En utredning om förutsättningarna för Fiskebäcks hamn som hemmahamn för fisket har pågått en tid och lämnar sitt resultat samtidigt med denna tjänsteskrivelse.

SLK anser att fastighetsnämnden, i egenskap av hamnägare, bör få i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck. Ett sådant uppdrag behöver genomföras oavsett vilket beslut fullmäktige fattar om farledsfördjupning eftersom hamnen är hemmahamn för delar av yrkesfisket.

Fiskhamnens framtid

En planering för den långsiktiga utvecklingen av Fiskhamnen behöver starta. Det finns tidigare förslag för utveckling av området. Stadsbyggnadskontorets så kallade Fiskhamnsrapport 2007 respektive den utvecklingsvision som fiskhamnens intressenter presenterade 2015, redovisar möjliga sådana förslag. SLK anser därför att Higab, som äger betydande delar av området, ska få i uppdrag att i nära samarbete med fastighetsnämnden, byggnadsnämnden, trafiknämnden samt övriga berörda intressenter, ta fram ett förslag för utveckling av Fiskhamnsområdet.

Besöksnäring med anknytning till hav och fisk

Besöksnäringens utveckling engagerar många organisationer och nätverk. I Göteborgsregionen är det framförallt Göteborg & Co respektive BRG som arbetar med dessa företag. Göteborg & Co har fokus på utveckling av ”erbjudandet”, det vill säga de produkter och upplevelser som marknadsförs. BRG har fokus på företagsutvecklingen, det vill säga att med rådgivning och utbildning stödja de företagare som vill utveckla sitt företag. SLK föreslår därför att det samarbete som startat mellan de båda bolagen utifrån uppdrag från tidigare ägardialoger med Göteborgs Stadshus AB, utvecklas och förstärks med fokus på besöksnäringens företagande med anknytning till hav och fisk. Inom ramen för detta ska Göteborg & Co och BRG, tillsammans med Turistrådet Väst, utvärdera om det pågående projektet ”Tillväxt Turism” kan bli en permanent tjänst för företagsutveckling.

Branschutveckling inom de maritima näringarna

BRG organiserar sitt utvecklingsarbete i flera branschkluster. Ett av dem är ”Maritima näringar” som främst har fokus på sjöfart och marin teknik. BRG ingår också i samordningsgruppen för det Maritima klustret i Västsverige, som har marina livsmedel som ett av sina fokusområden. SLK anser att med hänsyn till fiskenäringens betydelse för svensk livsmedelsförsörjning är det motiverat att den tydligt adresseras i BRG:s arbete med de maritima näringarna, samt att BRG utser en tjänsteperson som representant till Fiskekommunerna.

Öka kunskapen om fiskenäringens betydelse

SLK konstaterar att kunskapen om näringen behöver öka. Vi föreslår därför att BRG får i uppdrag att i samverkan med Göteborg & Co och andra berörda organisationer, kartlägga struktur, utveckling, framtidsbedömningar mm för fiskenäringen i Göteborgsregionen

utifrån motionens breda perspektiv. Kartläggningen ska med andra ord omfatta yrkesfisket, serviceföretag knutna till fisket, beredningsindustrin samt relevanta delar av besöksnäringen.

Lars Ekberg

Ylva Löf

Planeringsledare

Avdelningschef

§ 25 Dnr 1240/16

Motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg

Tidigare behandling

Bordlagt den 15 juni 2017, § 23.

Handling

2017 nr 138.

Yrkanden

Hampus Magnusson (M), Staffan Levinsson (SD), Axel Darvik (L) och Tom Heyman (VägV) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Gunvor Bergquist (V) och Eva Ternegren (MP) yrkar bifall till förslaget från S, MP och V i kommunstyrelsen.

Louise Törnqvist (Fi) yrkar avslag på motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag bifallits.

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Den av Hampus Magnusson och Axel Josefson väckta motionen bifalles med hänvisning till fastighetsnämndens yttrande.
2. Kommunstyrelsen får ansvaret att utarbeta strategin i nära samverkan med berörda parter.

Expedieras

Kommunstyrelsen
Byggnadsnämnden
Fastighetsnämnden
Higab AB
Business Region Göteborg AB
Göteborg & Co Träffpunkt AB

Göteborgs Stad

Kommunfullmäktige

Vid protokollet

Christina Hofmann
2017-09-14

Ordförande

Lena Malm

Justerare

Cecilia Dalman Eek

Justerare

Christina Hjort Bröndt

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-03-01
Diarienummer 1240/16

Stadsledningskontoret

Stadsutveckling
Hedwig Andrén
Telefon 031-368 02 33
E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg

Motionen

Axel Josefson (M) och Hampus Magnusson (M) föreslår kommunfullmäktige att besluta om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg.

Motionärerna beskriver hur fiskerinäringen har en stark historisk koppling till Göteborg och fiskerinäringens betydelse för staden i framtiden.

En strategi för fiskerinäringen bör, enligt motionärerna, ta ställning till var olika delar av stadens fiskerinäring bör lokaliseras så att bästa förutsättningar kan skapas för såväl näringen som staden i övrigt och hur fisket kan bevaras som en del av stadsbilden. Motionärerna menar vidare att Feskekörka och flera framgångsrika fisk- och skaldjursrestauranger lockar många besökare till staden. Strategin bör belysa hur ett hållbart fiske kan garanteras, hur stadens fiskerinäring kan samspela med Göteborgs besöksnäring och lyfta stadens närhet till havet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till byggnadsnämnden, Higab AB, Göteborg & Co Träffpunkt AB och Business Region Göteborg AB. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Byggnadsnämnden	Avstyrker i enlighet med Yrkande MP, S, V Votering	BRG håller på att ta fram en ny näringslivsstrategi för staden, en strategi för fiskerinäringen inklusive lokalisering av hamn- och auktionsverksamhet bör ingå som en del i denna, liksom övriga maritima verksamheter såsom olika former av vattenbruk, (t ex musselodling) och algodling som kan komma att bli en framtida potentiellt viktig näring. En maritim strategi bör också relateras till GR:s pågående arbete med kustzonplanering och det

		samarbete som finns kring fiskefrågor inom nätverket "Fiskekommunerna" och inom KIMO, kommunernas internationella miljöorganisation. Alla tre är samverkansforum där Göteborg idag ingår.
Fastighetsnämnden	Tillstyrker Yttrande MP, S, V	Den utredning som kommer att göras kring Fiskebäcks hamn blir ett underlag för strategin samtidigt som strategin gör det möjligt att sätta in utvecklingen av Fiskebäcks hamn i ett bredare sammanhang. Fiskerinäringens lokalisering och utveckling har dessutom betydelse för framtida stadsutveckling i andra delar av staden, exempelvis området vid fiskhamnen i Majorna.
Higab AB	Tillstyrker	Higab menar att en strategi för fiskerinäringen styr inriktningen för Fiskhamnsområdets framtid. En strategi skulle skapa en nödvändig tydlighet för områdets framtid och därmed även påverka utformningen av framtida underhåll. Higab äger även bland annat Feskekörka men ser att en strategi främst bör beröra Fiskhamnens framtid.
Business Region Göteborg AB	Avstår från yttrande	Med hänvisning till att det finns en maritim strategi för Västra Götaland där näringslivet inkluderas.
Göteborg & Co Träffpunkt AB	Tar inte ställning	Bolaget ser positivt på en strategi för fiskerinäringen som en del i att fortsätta utveckla Göteborg som en stark matstad. På strategisk nivå har diskussioner förts kring önskemål om ett "fish packing district" i Göteborg, där fiskauktionen, restauranger, fiskare, producenter, förädlare med flera samspelar. Detta skulle kunna stärka matens roll som stark reseanledning till Göteborg. En förutsättning för att skapa potential för besöksnäringen är att placeringen är centralt i Göteborg.

Ekonomiska konsekvenser

Ett eventuellt bifall av förslaget att staden ska ta fram en fiskestrategi kommer i första hand att kräva personalresurser, vad det kan innebära beror på ambitionsnivå, strategin bör belysa de ekonomiska konsekvenserna för framtida investeringar och andra åtgärder.

Barn-, jämställdhets-, mångfalds- och miljöperspektivet

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram kommer perspektiven att belysas i den.

Omvärldsperspektivet

Under 2016 startade ett långsiktigt arbete inom Göteborgsregionen, Orust och Uddevalla med att ta tillvara på och utveckla kvaliteterna i kustzonen. Projektet drivs av Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) och finansieras av Västra Götalandsregionen, GR, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Havs- och vattenmyndigheten, Business Region Göteborg samt de åtta deltagande kustkommunerna Uddevalla, Orust, Tjörn, Stenungssund, Kungälv, Öckerö, Göteborg och Kungälv. Syftet med projektet är att etablera en fördjupad samverkan mellan kommuner, myndigheter och andra relevanta aktörer för att uppnå en hållbar utveckling av kust- och havsområdet i de åtta deltagande kustkommunerna.

Det övergripande målet är att utarbeta en fördjupad strukturbild för kustzonen innehållande gemensamma överenskommelser för hur kustzonen ska utvecklas och bevaras. Överenskommelserna ska fungera som underlag för kommunernas översiktliga planering i kust- och havsområdet.

Den fördjupade strukturbilden kommer att fungera som ett verktyg för att visualisera den utveckling kommunerna ser för kustzonen i ett långtidsperspektiv. Projektet förhåller sig huvudsakligen till den maritima strategi som arbetats fram av Västra Götalandsregionen.

Under våren 2017 arbetar fyra tematiska arbetsgrupper med att inventera befintligt kunskaps- och planeringsunderlag, identifiera brister i underlaget och prioritera hur det behöver kompletteras. Näringslivsperspektivet, inklusive fiskerinäringen, är en central del av projektet. Arbetsgruppen Havsanvändning, arbetar specifikt med frågor som rör fritids- och yrkesfiske. I dagsläget kan dock inte specifika platser för fiskerinäringen pekas ut.

Stadsledningskontorets kommentarer

Frågan om en strategi för fiskerinäringen har tidigare behandlats, bland annat i ett tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret (behandlad i KS 2016-04-06 § 200) kring Fiskebäcks hamn. Stadsledningskontoret konstaterade där att det finns behov av att ta fram övergripande strategier för hur Göteborg långsiktigt ska hantera fiskenäringen.

Kontoret ser att till att börja med behöver man ta ställning till om frågan om det storskaliga fisket är en angelägenhet för Göteborgs Stad. Om svaret är ja, behöver det utarbetas två strategier:

- Placering av det industriella fisket. Här behöver utveckling (muddring mm) av Fiskebäcks hamn jämföras med alternativa möjligheter (t.ex. med Majnabbemhamnen eller f.d. Damens varv)
- Möjligheter till utveckling av besöksnäring och fiskeberedning i Göteborgs Fiskhamn kopplat till den vision som fiskenäringen tagit fram för området. I detta ska förutsättningarna för samordning med det industriella fisket beaktas.

Stadsledningskontoret bedömer inte att det näringslivsstrategiska programmet som nu tas fram av stadsledningskontoret och Business Region Göteborg AB kommer att vara inriktad på branscher eller på en detaljnivå som skulle inrymma en konkret strategi för fiskerinäringen i enlighet med motionens förslag.

Stadsledningskontoret vill också peka på att om motionen tillstyrks, behöver det tydligare framgå vem som ska arbeta fram strategin. Stadsledningskontoret föreslår att uppdraget i så fall läggs som ett uppdrag till Business Region Göteborg AB. Samverkan bör då ske med relevanta aktörer inom staden och GR:s pågående arbete med kustzonplanering.

Den eventuella frågan om hur området kring Göteborgs Fiskhamn ska utvecklas bör läggas till byggnadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Hedwig Andrén
Handläggare

Jessica Granath
Avdelningschef

<i>Bilaga 1</i>	Motionen
<i>Bilaga 2</i>	Byggnadsnämndens handlingar
<i>Bilaga 3</i>	Fastighetsnämndens handlingar
<i>Bilaga 4</i>	Higab AB:s handlingar
<i>Bilaga 5</i>	Göteborg & Co Träffpunkt AB:s handlingar

Handling 2016 nr 149**Motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg***Göteborg den 7 september 2016*

Göteborg har som kuststad haft en historiskt stark fiskerinäring. Här finns Feskekörka och många av landets bästa fisk- och skaldjursrestauranger. Staden marknadsför Göteborg som fiskestad genom exempelvis evenemang som Go to Sea som arrangeras årligen i februari för att lyfta Göteborg och dess närhet till havet.

Samtidigt finns det många olösta frågor för fiskerinäringen i Göteborg. Ägarna till Göteborgs Fiskauktion vill utveckla auktionen och området. I Fiskebäck vill olika aktörer utveckla fiskhamnen. De större fiskebåtarna som idag lägger till i frihamnen behöver på sikt en annan kajplats.

Vi moderater vill att svensk fiskerinäring ska fortsätta utvecklas och att Göteborg ska fortsätta vara centrumet i branschen. En stor del av fiskeriets villkor avgörs på nationell och EU-nivå men mycket avgörs också på lokal nivå.

I utredningen kring möjligheterna att utveckla Fiskebäcks hamn som återrapporterades till kommunstyrelsen den 6 april drog stadsledningskontoret slutsatsen att politiken behöver ta ställning till om frågan om det storskaliga fisket är en angelägenhet för Göteborgs Stad. Om svaret är ja behöver svar på två strategiska frågor utarbetas:

- Var ska det industriella fisket placeras i staden?
- Hur ser möjligheterna till utveckling av besöksnäring och fiskeberedning i Göteborgs Fiskehamn inklusive samordning av det industriella fisket ut?

Sedan tidigare har Simrishamns kommunfullmäktige antagit en policy för bevarande och utveckling av fiskerinäringen i Simrishamn. Vi menar, i linje med stadsledningskontorets slutsats i utredningen om Fiskebäcks hamn, att Göteborg behöver en strategi för fiskerinäringen i staden.

En sådan strategi bör ta upp var olika delar av stadens fiskerinäring bör lokaliseras för att skapa bästa förutsättningar för såväl näringen som staden i övrigt och hur fisket kan bevaras som en del av stadsbilden. Men också hur ett hållbart fiske kan garanteras i Göteborg och hur stadens fiskerinäring kan samspela med Göteborgs besöksnäring och lyfta stadens närhet till havet och fiskets historiska rötter i Göteborg.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige att Göteborgs stad utarbetar en strategi för fiskerinäringen

Hampus Magnusson (M)**Axel Josefson (M)**

Göteborgs Stad Byggnadsnämnden

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum 2017-01-17

Svar på remiss - Motion av (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg

§ 16, dnr 0665/16

Kommunstyrelsen hade till byggnadsnämnden för yttrande översänt ovan nämna motion.

Handling: Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande.

(MP) (S) (V) ingav en skrivelse:

”Yrkande bilaga 2

Yrkanden

ordföranden Ulf Kamne (MP) yrkade bifall till yrkandet och

Axel Josefson (M) bifall till kontorets förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställde propositioner på beslut om bifall eller avslag på yrkandet.

Votering begärdes

”Den som vill att nämnden skall bifalla yrkandet röstar Ja den som inte vill röstar Nej. Vinner Nej har nämnden bifallit kontorets förslag”.

Vid upprop röstade Johannes Hulter (S), Marianne Carlström (S), Johan Zandin (V), Mikael Niklasson (S) och ordföranden Ja medan Ann Catrine Fogelgren (L), Axel Josefson (M), Anna Wibring (M) och Hampus Hagman (KD) röstade Nej.

Då omröstningen utfallit med fem Ja och fyra Nej hade nämnden beslutat i enlighet med yrkandet:

att avstyrka motionen.

Vid protokollet

Agnetha Carlsson
Sekreterare

Yrkande angående motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg

Havet är en av våra absolut viktigaste resurser, där fiskerinäringen är en av många olika verksamheter som nyttjar havet. Göteborg delar hav med övriga kustkommuner och i ett större perspektiv även grannländer. Vi menar att Göteborg behöver hållbara strategier för hur vi använder både land och hav och att förslaget som motionärerna föreslår behöver sättas i ett större sammanhang.

BRG håller på att ta fram en ny näringslivsstrategi för staden och vi anser att en strategi för fiskerinäringen inklusive lokalisering av hamn- och auktionsverksamhet bör ingå som en del i denna, liksom övriga maritima verksamheter såsom olika former av vattenbruk, (t ex musselodling) och algodling som kan komma att bli en framtida potentiellt viktig näring.

En maritim strategi bör också relateras till GR:s pågående arbete med kustzonplanering och det samarbete som finns kring fiskefrågor inom nätverket "Fiskekommunerna" och inom KIMO, kommunernas internationella miljöorganisation. Alla tre samverkansforum där Göteborg idag ingår.

Byggnadsnämnden föreslås besluta

att avstyrka motionen med hänvisning till ovanstående.

Göteborgs Stad

Stadsbyggnadskontoret

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2016-12-12
BN 2017-01-17
Diarienummer: 0665/16

Strategiska avdelningen

Ulf Moback
Telefon: 031-3681674
E-post: ulf.moback@sbk.goteborg.se

Svar på remiss – Motion av (M) om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden föreslås besluta:

att motionen av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg tillstyrks.

Sammanfattning

Kontoret tillstyrker att en utredning om en strategi för fiskerinäringen initieras som ett övergripande framtida förhållningssätt till näringen i stort. Utredningen bör ta sin utgångspunkt i utfört arbete kring såväl Fiskhamnen som Fiskebäckens hamn.

Stadsbyggnadskontoret

Agneta Hammer
Stadsbyggnadsdirektör

Katja Ketola
Chef strategiska avdelningen

Bilaga

01. Motionen

Ärendet

Motionen uttrycker en vilja att Göteborg behöver en strategi för fiskenäringen i staden.

Den bör innehålla var olika delar av stadens fiskenäring bör lokaliseras och hur fisket kan bevaras som en del av stadsbilden, men även hur hållbart fiske kan garanteras och hur stadens fiskenäring kan samspela med Göteborgs besöksnäring och lyfta stadens närhet till havet och fiskets historiska rötter i Göteborg.

Yttrande ska lämnas senast den 30 januari 2017.

Bakgrund

2006 gavs stadsbyggnadskontoret med flera i uppdrag att ta fram en studie för hur Göteborg kan utveckla ett "Fiskecenter". Utredningen Fiskhamnsrapporten redovisades för byggnadsnämnden senhösten 2008. Byggnadsnämndens beslut var att anteckna redogörelsen.

När studien återrapporterades i BRG:s styrgrupp var beslutet motsvarande.

I utredningen föreslås två alternativ för vidare utredning. Antingen att behålla och utveckla Fiskhamnsområdet, alternativt att flytta Fiskhamnen till annan plats. Inget av detta utreddes, beroende på hög planeringsaktivitet på annat håll och avsaknad av uppdrag.

Behovet av en övergripande strategi för fiskenäringen har aktualiserats i samband med den utredning som gjorts kring möjligheterna att utveckla Fiskebäcks hamn och att muddra infartsleden. Förslaget att göra utredningen väcktes i en motion som tillstyrktes av kommunfullmäktige den 20 mars 2014. Kommunfullmäktige beslutade vidare den 21 april 2016 att genomföra en behovsanalys, en översiktlig miljökonsekvensbeskrivning och en kostnadsanalys för muddring för att öka fiskehamnens inloppsdjup i Fiskebäck samt utreda hur en sådan finansiering skulle kunna ske. Beslut om direktiv för och finansiering av utredningen fattades av kommunfullmäktige den 24 augusti. I samband med att utredningen om Fiskebäcks hamn redovisades av stadsledningskontoret påpekades i tjänsteutlåtandet att det finns ett behov av att ta fram övergripande strategier för hur Göteborg långsiktigt ska hantera fiskenäringen.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Motionens förslag om att ta fram en bred strategi kring fiskenäringen i Göteborg hänger nära samman med utredningen om Fiskebäcks hamn och utredningen Fiskhamnsrapporten. Det har i flera sammanhang pekats på ett behov av att göra en bred analys av utvecklingsmöjligheter och lokalisering för olika delar av näringen. Den utredning som kommer att göras kring Fiskebäcks hamn blir ett underlag för strategin samtidigt som strategin gör det möjligt att sätta in utvecklingen av Fiskebäcks hamn i ett bredare sammanhang. Fiskenäringens lokalisering och utveckling har dessutom betydelse för framtida stadsutveckling i andra delar av staden, exempelvis området vid fiskhamnen i Majorna.

Kontoret anser därför att det är önskvärt att en strategi med den inriktning som anges i motionen tas fram och föreslår att motionen tillstyrks.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen innebär att resurser från flera förvaltningar och bolag får läggas på arbetet.

Eventuell utredning bör närmare specificera de ekonomiska konsekvenserna av ett genomförande

Ekonomiska perspektivet

Resurser kommer att krävas av stadsbyggnadskontoret för att arbeta med eventuell strategi.

Barnperspektivet (FN:s barnkonvention)

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram förutsätts att perspektiven tas upp i den.

Jämställdhetsperspektivet

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram förutsätts att perspektiven tas upp i den.

Mångfaldsperspektivet

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram förutsätts att perspektiven tas upp i den.

Miljöperspektivet

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram förutsätts att perspektiven tas upp i den.

Omvärldsperspektivet

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram förutsätts att perspektiven tas upp i den.

Göteborgs Stad
Fastighetsnämnden

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum 2016-12-12

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg

§ 356, diariernr 5802/16

HANDLING

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande 2016-12-12

Yttrande MP, S, V

BESLUT

Enligt fastighetskontorets förslag:

Motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg tillstyrks.

PROTOKOLLSANTECKNING

Ledamöterna för MP, S och V antecknar som yttrande en skrivelse, bilaga 1.

Vid protokollet

Sirpa Bernhardsson

Justerat

2016-12-21

Ordförande

Jahja Zeqiraj

Justerare

Hampus Magnusson

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg

Havet är en av våra absolut viktigaste resurser, där fiskerinäringen är en av många olika verksamheter som nyttjar havet. Göteborg delar hav med övriga kustkommuner och i ett större perspektiv även grannländer. Vi menar att Göteborg behöver hållbara strategier för hur vi använder både land och hav och att förslaget som motionärerna föreslår behöver sättas i ett större sammanhang.

BRG håller på att ta fram en ny näringslivsstrategi för staden och vi anser att en strategi för fiskerinäringen bör ingå som en del i denna, liksom övriga maritima verksamheter såsom olika former av vattenbruk, (t e x musselodling) och algodling som kan komma att bli en framtida potentiellt viktig näring.

En maritim strategi bör också relateras till GR:s pågående arbete med kustzonplanering och det samarbete som finns kring fiskefrågor inom nätverket "Fiskekommunerna" och inom KIMO, kommunernas internationella miljöorganisation. Alla tre samverkansforum där Göteborg idag ingår.

Göteborgs Stad

Fastighetskontoret

Tjänsteutlåtande

till Fastighetsnämnden
2016-12-12
diarienummer 5802/16

Analys och utredning

Lars-Gunnar Krantz
Telefon 368 12 16
e-post: lars-gunnar.krantz@fastighet.goteborg

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg

Förslag till beslut

Motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg tillstyrks.

Ärendet

I en motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) föreslås att Göteborgs Stad ska utarbeta en strategi för fiskenäringen. Strategin föreslås ta upp lokalisering av fiskenäringen, hur den kan bevaras som en del av stadsbilden samt hur ett hållbart fiske kan garanteras i Göteborg. Vidare ska strategin behandla hur fisket kan samspela med besöksnäringen och stadens närhet till havet och fiskets historiska rötter i Göteborg. Yttrande ska lämnas senast den 30 januari 2017.

Bakgrund

Behovet av en övergripande strategi för fiskenäringen har aktualiserats i samband med den utredning som gjorts kring möjligheterna att utveckla Fiskebäcks hamn och att muddra infartsleden. Förslaget att göra utredningen väcktes i en motion som tillstyrktes av kommunfullmäktige den 20 mars 2014. Kommunfullmäktige beslutade vidare den 21 april 2016 att genomföra en behovsanalys, en översiktlig miljökonsekvensbeskrivning och en kostnadsanalys för muddring för att öka fiskehamnens inloppsdjup i Fiskebäck samt utreda hur en sådan finansiering skulle kunna ske. Beslut om direktiv för och finansiering av utredningen fattades av kommunfullmäktige den 24 augusti. I samband med att utredningen om Fiskebäcks hamn redovisades av stadsledningskontoret påpekades i tjänsteutlåtandet att det finns ett behov av att ta fram övergripande strategier för hur Göteborg långsiktigt ska hantera fiskenäringen.

I fastighetsnämndens yttrande över motionen om Fiskebäcks hamn påpekades även att en utredning borde ske med ett bredare perspektiv än om en muddring är lämplig eller inte. En sådan utredning borde utgå från de behov som finns och belysa alla de aspekter som kan vara relevanta när det gäller de framtida möjligheterna för användning av hamnen.

Överväganden

Motionens förslag om att ta fram en bred strategi kring fiskenäringen i Göteborg hänger nära samman med utredningen om Fiskebäcks hamn. Det har i flera sammanhang pekats på ett behov av att göra en bred analys av utvecklingsmöjligheter och lokalisering för olika delar av näringen. Den utredning som kommer att göras kring Fiskebäcks hamn blir ett underlag för strategin samtidigt som strategin gör det möjligt att sätta in utvecklingen av Fiskebäcks hamn i ett bredare sammanhang. Fiskenäringens lokalisering och utveckling har dessutom betydelse för framtida stadsutveckling i andra delar av staden, exempelvis området vid fiskhamnen i Majorna.

Kontoret anser därför att det är önskvärt att en strategi med den inriktning som anges i motionen tas fram och föreslår att motionen tillstyrks.

Ekonomiska perspektivet

Motionens förslag skulle kräva resurser för att genomföra arbetet med strategin.

Barnperspektivet, Jämställdhetsperspektivet, Mångfaldsperspektivet, Miljöperspektivet, Omvärldsperspektivet

Att besluta om en strategi för fiskenäringen ska tas fram eller inte har i sig inga särskilda aspekter utifrån dessa perspektiv. Om beslutet blir att en strategi ska tas fram förutsätts att perspektiven tas upp i den.

Martin Öbo
Tf fastighetsdirektör

Stephan Cedergren
Utvecklingschef

Svar på motion (Dnr 1240/16) av Axel Josefson och Hampus Magnusson om att arbeta fram en strategi för fiskerinäringen i Göteborg

Sammanfattning

Styrelsen för Higab AB tillstyrker motionärernas förslag att Göteborgs stad utarbetar en strategi för fiskerinäringen.

Det finns idag stora underhållsbehov i Fiskhamnen och Higab ser att en strategi för fiskerinäringen skulle kunna ge Higab och övriga intressenter i området en tydlighet avseende Fiskhamnens framtid.

Strategin blir styrande och en viktig aspekt för hanteringen av underhållsprojekt i området.

Bakgrund

Hampus Magnusson (M) och Axel Josefsson (M) har formulerat en motion som föreslår att Göteborgs stad utarbetar en strategi för fiskerinäringen. Higab är tillfrågade som remissinstans.

Ärendet

Motionen resonerar att det finns en rad olösta frågor för fiskerinäringen i Göteborg. Bland annat vill Göteborgs fiskauktion utveckla Fiskhamnen och det finns även önskemål från olika aktörer att utveckla Fiskebäcks hamn. Motionärerna vill att en strategi avseende fiskerinäringen i Göteborg utarbetas. Strategin ska bland annat hantera var olika delar av fiskerinäringen ska lokaliseras.

Higab äger och förvaltar fyra fastigheter i Fiskhamnen:

Majorna 223:7

Majorna 223:9

Majorna 223:10

Majorna 721:28

Det finns även åtta gemensamhetsanläggningar i området. Higab är med varierande andel delägare i sex av dessa. Flera av de gemensamma anläggningarna så som exempelvis pirlar, kajer och hamnplan är i mycket dåligt skick och det krävs investeringar på upp till 60 miljoner de kommande åren för att säkra upp anläggningarna.

Bland annat avser investeringsbehovet den 135 meter långa och 35 meter breda piren. Det förekommer att delar av pirens grundläggning lossnar och flyter ut i farleden vilket utgör en fara för trafiken. Det pågår i dag arbete rörande en rivning av piren. Hamnplanen i området fylldes igen i början av 90-talet och är i stort behov av sättningsreducerande och stabilitetshöjande åtgärder. Projektering pågår för att komma till rätta med problemen.

Vid kraftiga oväder drabbas hamnplanen av kraftiga översvämningar, översvämningarna medför även att vatten tränger in i närliggande lokaler.

Higab menar att en strategi för fiskerinäringen styr inriktningen för områdets framtid. En strategi skulle skapa en nödvändig tydlighet för områdets framtid och därmed även påverka utformningen av framtida underhåll.

Higab äger även bland annat även Feskekörka men ser att en strategi främst bör beröra Fiskhamnens framtid.

Ekonomiska perspektivet

En strategi som tydliggör Fiskhamnens framtid blir avgörande för utformningen av framtida investeringar i området.

Barnperspektivet

Higab ser inga specifika konsekvenser ur detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Higab ser inga specifika konsekvenser ur detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Higab ser inga specifika konsekvenser ur detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Det finns idag många åtgärder som behöver vidtas i Fiskhamnen för att minska områdets miljöpåverkan. Framtagandet av en strategi blir avgörande för framtida investeringar.

Omvärldsperspektivet

Fiskerinäringen har spelat en historiskt viktig roll i Göteborg och Göteborg är i omvärlden känt som kuststad med allt vad det innebär. Det är viktigt att dessa värden omhändertas i en strategi för fiskerinäringen.

Med vänlig hälsning

Higab AB

Jerker Westerberg
Projektledare tidiga skeden

Stefan Lundqvist
tf VD

2016-12-21

Diarienummer Göteborg & Co 0186/16

Diarienummer Kommunstyrelsen 1240/16

Protokollsutdrag från styrelsesammanträde 2016-11-25

14 § Yttrande över motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg.

Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) har lämnat in en motion om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg. Förelåg förslag till yttrande över motionen enligt bilaga 15.

Styrelsen beslutade översända yttrande till kommunstyrelsen enligt bilaga 15 till kallelsen.

Göteborg & Co Träffpunkt AB dag som ovan
Rätt utdraget intygar

Anders Söderberg
Administrativ Chef

Diarienummer: 0186/16
Handläggare: Lena Hamberger
Tel: 031-368 40 10
E-post: lena.hamberger@goteborg.com

Motion av Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg (Dnr 0186/16)

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborg & Co Träffpunkt AB

Styrelsen föreslås besluta

- 1) Översända yttrande enligt nedan till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Hampus Magnusson (M) och Axel Josefson (M) har lämnat in motion om att arbeta fram en strategi för fiskenäringen i Göteborg. I motionen beskrivs hur Göteborg har en stark historisk koppling till fiskenäringen och hur t.ex. Feskekörka och flera framgångsrika fisk- och skaldjursrestauranger återfinns i staden. En strategi för fiskenäringen bör enligt motionärerna ta upp var olika delar av stadens fiskerinäring bör lokaliseras för att skapa bästa förutsättningar för såväl näringen som staden i övrigt och hur fisket kan bevaras som en del av stadsbilden. Men också hur ett hållbart fiske kan garanteras i Göteborg och hur stadens fiskerinäring kan samspela med Göteborgs besöksnäring och lyfta stadens närhet till havet och fiskets historiska rötter i Göteborg.

Yttrande

I stadens jubileumsarbete inför att Göteborg fyller 400 år 2021, är ett de övergripande tema ”nära vatten”. Detta är ett resultat av tusentals idéer som Göteborgarna själva lämnat in. Göteborgarna vill tydligare känna det som är unikt för staden där närheten till nordens största hamn och dess produkter är en viktig komponent. Ur ett besöksnäringssperspektiv är mat med särskild fokus på fisk och skaldjur en historiskt viktig bärare för varumärket Göteborg i internationell marknadsföring.

Bolaget ser positivt på en strategi för fiskenäringen som en del i att fortsätta utveckla Göteborg som en stark matstad. På strategisk nivå har diskussioner förts kring önskemål om ett ”fish packing district” i Göteborg, där fiskauktionen, restauranger, fiskare, producenter, förädlare med flera samspelar. Detta skulle kunna stärka matens roll som stark reseanledning till Göteborg. En förutsättning för att skapa potential för besöksnäringen är att placeringen är centralt i Göteborg.

Ekonomiska konsekvenser

Eventuella ekonomiska konsekvenser är i nuläget svåra att bedöma eftersom detta avgörs av bland annat ambitionsnivå och därtill nödvändiga investeringar.

Olika Perspektiv

En utveckling av besöksnäringen har generellt sett positiva effekter på både barnperspektivet, jämställdhetsperspektivet samt mångfaldsperspektivet.

Miljöperspektivet

Att arbeta med att stödja lokala näringar och framför allt lokal produktion ligger i linje med hållbarhetstänket. Att arbeta med hållbarhet inom fisket är en aspekt som lyfts i motionen och som skulle vara en del av strategin.

Omvärldsperspektivet

Internationell marknadsföring av Göteborg och Västsverige sker till stor del med fiske och hav som komponenter. Ur ett varumärkesperspektiv är det viktigt att Staden bibehåller sin identitet som en stad med fiske och hav i fokus.

Bilagor

Inga bilagor.

Expedieras

Stadsledningskontoret